

FAKULTNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLMOUC, HÁLKOVA 4

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Sebevraždy slavných

Olomouc, červen 2015

Vedoucí práce:

Lucie KUBÁČKOVÁ

Mgr. Hana HÝŽOVÁ

Obsah

1	SEBEVRAŽDA.....	6
1.1	Co to znamená?	6
1.2	Proč?	6
1.3	Jak?	6
1.4	Zajímavost: Jak jednat se sebevrahem?	7
2	DOBA PŘED KRISTEM.....	8
2.1	Herakles (mytologický věk)	8
2.2	Antigona (mytologický věk).....	8
2.3	Saul (11. stol. př. n. l.)	8
2.4	Dido (8. stol. př. n. l.)	9
2.5	Empedokles (490-430 př. n. l.)	9
2.6	Sokrates (469-399 př. n. l.)	9
2.7	Hannibal (246-183 př. n. l.)	10
2.8	Marcus Julius Brutus (85-42 př. n. l.)	10
2.9	Kleopatra (69-30 př. n. l.)	10
3	OD POČÁTKU NAŠEHO LETOPOČTU DO 18. STOLETÍ.....	11
3.1	Jidáš Iškariotský (? - 30 n. l.).....	11
3.2	Lucius Anaeus Seneca (4 př. n. l. - 65 n. l.).....	11
3.3	Klaudius Caesar Nero (37-68 n. l.).....	11
3.4	Sv. Apolena (?-249 n. l.).....	12

3.5	Pier delle Vigne (13. století).....	12
3.6	Jan Lucemburský (1296-1346).....	12
3.7	Edward Kelley (1555-1596).....	13
4	19.století.....	14
4.1	Heindrich von Kleist (1777-1811).....	14
4.2	Jan Jakub Ryba (1765-1815).....	14
4.3	Miroslav Tyrš (1832-1884).....	15
4.4	Rudolf Habsburský (1858-1889).....	15
4.5	Vincent van Gogh (1853-1890).....	16
5	20.století.....	17
5.1	Jack London (1876-1916).....	17
5.2	Parašutisté - Josef Bublík (1920-1942), Adolf Opálka (1915-1942), Jan Kubiš (1913-1942), Jozef Gabčík (1912-1942), Josef Valčík (1914-1942), Jaroslav Švarc (1914-1942), Jan Hrubý (1915-1942).....	18
5.3	Adolf Hitler (1889-1945).....	19
5.4	Jan Masaryk (1886-1948).....	19
5.5	Konstantin Biebl (1898-1951).....	20
5.6	Ernest Hemingway (1897-1961).....	20
5.7	Marilyn Monroe (1926-1962).....	21
5.8	Bohumil Hrabal (1914-1997).....	21
6	Závěr.....	22
7	Fotografie.....	22

Abstrakt

Ve své závěrečné práci bych Vás chtěla seznámit s tím, co je sebevražda. V mé práci se dočtete obecně jaké jsou příčiny sebevraždy, jakými způsoby se páchá, a její důsledky. V dalších kapitolách rozebírám slavné osobnosti, které spáchaly sebevraždu, jejich cestu za slávou a jejich příčiny ke spáchání sebevraždy.

Abstract

In my final work I want tell you something about suicides. In my work I analyse famous people, who commited suicide, their way for glory and their causes to commit suicide.

ÚVOD

Z donucení si na život sáhli egyptská královna Kleopatra a nacistický diktátor Hitler. Volili sebevraždu, než aby museli nést těžké důsledky své životní porážky. Pro českého hudebního skladatele Jakuba Jana Rybu nebo amerického spisovatele Ernesta Hemingwaye byla zase dobrovolná smrt úlevou z těžké osobní krize. Jednu věc však můžeme říct s jistotou: Ve většině případů byl dobrovolný odchod ze světa způsoben ztrátou víry a životních jistot.

Téma jsem si vybrala z důvodů celkového zaujetí a potřeby se o tomto dozvědět více.

V mé práci budu popisovat slavné osobnosti - významné politiky, hrdiny, spisovatele, básníky apod, jejich podíl na slávě a konec života. Cílem této práce je stručně, ale výstižně popsat sebevraždy a jejich důvody.

1 SEBEVRAŽDA

1.1 Co to znamená?

Je to čin, kdy si člověk zapříčiní svoji smrt. Výraz *SEBEVRAŽDA* je odvozen z latinských slov *sui caedere*, což znamená zabít sám sebe. V českém jazyce je výraz odvozen od slova vrah/vražda. Toto slovo se používá v ustáleném spojení „spáchat sebevraždu“. V roce 1968 přijala zdravotnická organizace tuto přesnou definici: „Sebevražedný čin je útok proti vlastní osobě s různým stupněm úmyslu zemřít. Sebevražda je pak sebezničující čin s fatálním výsledkem.“ Lidé, kteří ji páchají, bývají často označováni jako *nenormální*. Jsou ale opravdu nenormální? V dnešní době si to možná jen naše čisté svědomí nedokáže představit, protože nepatříme k lidem s těmito sklony. Ale v minulosti byl dokonce tento způsob ukončení života velice oblíbený. Nejpodstatnějším rysem je dobrovolnost a vědomost. Z pohledu na pohlaví páchají pětkrát častěji sebevraždu muži. Nejvíce sebevražď páchají lidé ve stáří 50 a více let a mladí lidé mezi 15 až 29 let. Existuje několik typů sebevražď. K dokonáným patří bilanční (považuje se jediná jako skutečná), zkratkovitá, rozšířená a hromadná. Mezi nedokonané patří demonstrační sebevražda a sebevražedný pokus.

1.2 Proč?

Mezi hlavní příčiny, které ovlivňují riziko sebevraždy, patří duševní poruchy, narkomanie, různé psychotické stavy, rodinné, kulturní, společenské situace a genetika. Dalším důvodem je nepovedený předešlý pokus o sebevraždu. Mezi psychotické stavy patří pocit beznaděje, úzkostlivost, deprese a ztráta radosti ze života. Roli hraje také nízká schopnost řešit problémy. U starších lidí je častá důvodem vnímání sama sebe jako přítěže.

1.3 Jak?

K nejběžnějším způsobům patří oběšení, otrávení pesticidy (= přípravky na hubení rostlinných a živočišných škůdců) a použití střelné zbraně. V každé zemi je to jinak, ale průzkum provedený v 56 zemích ukázal, že nejčastější formou sebevraždy je oběšení, a to 53% sebevražď mužů a 39% sebevražď žen. Použitím pesticidů je na celém světě spácháno 30% sebevražď. Z toho od 4% v Evropě a až 50% v Tichomoří. Nejpřístupnější je pro zemědělské obyvatelstvo v Latinské Americe. Běžným způsobem je předávkování se léky, který je více oblíbený u žen. Způsobí přibližně 60% sebevražď žen a 30% sebevražď mužů. Dalšími způsoby jsou například utonutí, použití střelné zbraně, otrava výfukovými plyny, sebevražedný skok a otrava oxidem uhličitým.

1.4 Zajímavost: Jak jednat se sebevrahem?

Když se vyskytne poblíž Vás člověk, který se chystá spáchat sebevraždu, dá se mu pomoci jen pár rozumnými způsoby. Musíte zachovat klidnou hlavu a snažit se ho pochopit. Snažte se do něj vžít a nesnažit se mu záměr vymlouvat. Sám si musí uvědomit, že to nemusí být až tak špatné. Když s ním budete mluvit s maximálním respektem, tak se snad pošťestí. Jestli jste se nikdy s takový činem nesetkal/a, je nejlepším způsobem zavolat odborníka.

2 DOBA PŘED KRISTEM

2.1 Herakles (mytologický věk)

Byl Diův syn, největší hrdina řeckých bájí. Pod těmito pojmy si představíme silného a statečného muže, avšak on takový byl. Žil velice aktivní život, a také měl neobvyklou smrt. Když se jednou vracel z výpravy s otrokyní, svojí bývalou láskou, jeho žena zezelenala žárlivostí. Nabarvila hrdinovi šaty smrtelně jedovatou krví Hydry. Sotva si ji hrdina obléknul, rozhořeli se jeho vnitřnosti a krev smrtelným ohněm. Svoji ženu našel mrtvou, probodla se mečem, když zjistila, co provedla. Umučený Herakles se nechal odnést na horu Oitu, kde mu druhové vystavili pohřební hranici. Nikdo však nechtěl hranici zapálit. Až pastýřův syn vyplnil hrdinovo poslední přání. Herakles byl přemístěn k bohům na Olymp.

2.2 Antigona (mytologický věk)

Antigona byla dcera krále Oidipa. Když její otec odešel do vyhnanství, na trůn nasedl nový král Kreón. Brzy po odchodu otce se dostali její dva bratři Eteokles a Polyneikes do sporu. Přeli se o Théby. V boji oba zemřeli, avšak král Kreón nechal pohřbít jen jednoho z bratrů, jelikož ten druhý, Polyneikes, chtěl táhnout s armádou proti Thébám. Jeho mrtvola měla zůstat venku nepohřbena, a kdo by se snažil tento zákaz porušit, měl být přísně potrestán. Zoufalá Antigona porušila zákaz a bratra pohřbila ze sourozenecké lásky. Král Kreón se to dozvěděl a nechal Antigonu zazdít zaživa. Po brzké chvíli si však uvědomil, co udělal a nechal znovu hrobku otevřít. Bohužel tam nenašel dívku živou, ale oběšenou na stuze pohřebního roucha.

2.3 Saul (11. stol. př. n. l.)

Byl to vyprošený vůdce Izraele. Stal se prvním židovským králem. Byl velice oblíbeným králem, dokud prorok Samuel nešel do Betléma pomazat mladého Davida. David si to namířil k Saulově dvoru, a poté, co sám David přemohl obra Goliáše, si získal více obdivu než král. Návist měla snížit svatba Davida a Saulovy dcery, ale opuštěný král byl víc než dost žárlivý. Párkrát se pokusil Davida zabít. Konec Saula se blížil, ale do toho vytáhli Filištínci k boji se silnou převahou. Král neměl sílu odolávat, a tak si probodnul hrud' mečem. Bitva je u konce.

2.4 Dido (8. stol. př. n. l.)

Krásná a láskou prokletá Dido, byla dcerou tyrského krále. Po smrti svého otce měla společně se svým bratrem nastoupit na trůn, ale její bratr zavraždil jejího bohatého chotě, neboť toužil po jeho majetku, Zklamaná Dido opustila svou rodnou vlast a přehla na severozápadní pobřeží Afriky, kde založila Kartágo a stala se jeho královnou. Ani pak ale nenalezla klid. Po brzké době se v městě objevila skupina poražených Trojanů a Dido jim nabídla ubytování ve svém paláci. Jejich vůdce Aeneas ji avšak upoutal natolik, že jejich přátelství brzo přerostlo v lásku. Aeneas, poslaný bohem Diem, aby založil v Itálii novou vlast, opustil město Kartágo. Zoufalá Dido vystoupala na zapálenou hranici, vzala milencův nůž a rázně se probodla.

2.5 Empedokles (490-430 př. n. l.)

Byl to mnohostranný muž. Básník, státník, učitel náboženství, prorok, filozof. Často bývá líčen jako zázračný muž nebo kouzelník. Byl považován za poloboha. Dokonce sám tvrdil, že je bůh a dával to veřejně najevo. Po celý svůj život si připisoval zázračné dovednosti. Dokonce chtěl své božství podpořit i pomocí své smrti. Vrhel se do kráteru Etny, největší činné sopky Evropy. Jeho zmizení nemělo znamenat, že zemřel, ale že přesídlil na Olymp. Jeho záměry odhalila vysoká černá hora a v erupci vyvrhla kousek jeho obuvi.

2.6 Sokrates (469-399 př. n. l.)

Jeden z nejvýznamnějších filozofů starověku. Ve svém učení měl své motto, říkal tomu: „*Poznej sám sebe*“. Prosazoval to hlavně vždy, když v sobě cítil vnitřní hlas, který ho vedl od nesprávného jednání. Označoval ho jako *Daimón*. Ve stařeckém věku byl Sokrates obžalován za neuznání tradičních bohů, zakládání nových božstev a zkažení mládeže. Filozof byl odsouzen k smrti a odveden do vězení. Odsouzený Sokrates měl poslední možnost, jeho přátelé mu připravili podmínky pro útěk, ale on odmítl. Přiložil pohár s jedem k ústům, vypil jej a lehl si. Jed začal působit od nohou až došel k srdci, ten moment to s ním škublo a jeho oči se pomalu zavřely.

2.7 Hannibal (246-183 př. n. l.)

Byl synem kartaginského velmože a vojevůdce. Už od mládí sliboval věčnou nenávist k Římanům. Svými vlastnostmi být vojákem a být vzdělaným, se řídil celý život. Později byl Napoleonem zařazen mezi šest největších vojevůdců ve světových dějinách. Celý život bojoval proti Římu, zdolával Alpy, snášel kruté porážky a velké výhry. U konce svého života se vrátil do Afriky, kde jeho rodné město obklíčili Římané. Byl to tvrdý boj, ovšem neúspěšný. Hannibal musel podepsat mírovou dohodu a v dalších letech se snažil oživit demokratický život v Kartágu. Pomocí intrik byl vojevůdce obviněn z bitvy a musel opustit svou rodnou vlast. Klid našel u krále Prusea, který se snažil zavděčit Římanům a udal ho. Hannibal se snažil o únik, ale nebyl čas. Vytáhl lahvičku s jedem, vypil ho a okamžitě umřel.

2.8 Marces Julius Brutus (85-42 př. n. l.)

Byl synem Gaia Julia Caesara a zároveň jeho vrah. Ve svém mládí bojoval v občanské válce mezi Caesarem a Pompeiem na Pompeiově straně. Po Pompeiově porážce se snažil Caesar získat Bruta na svoji stranu. Po dokončení studia v Athénách se mu to podařilo. Byl jmenován správcem v Gálii. Později byl jmenován praetorem v Římě, kde se zapojil do politické činnosti. Na konci roku 45 se nechal přemluvit svým přítelem Kassiem na spiknutí. Sám si myslel, že Caesar se snaží být jako diktátor. Poté perfekcionisticky připravili a provedli úspěšný atentát na Caesara. Umírající Caesar s dýkou v hrudi vykřikl: „I ty, můj synu!“. Po atentátu Brutus prchl s Kassiem z Říma hledat a sestavit armádu, se kterou se později postaví římským vojskům, ale neúspěšně. Nedokázal se srovnat s prohrou, vytáhnul meč a silným úderem proti svému tělu si ukončil život.

2.9 Kleopatra (69-30 př. n. l.)

Vojska krále Ptoleimana byla poražena. Její bratr, vítězný Caesar, zavedl jeho sestru Kleopatru na egyptský trůn. Krásná dívka upoutala Římana natolik, že se v Egyptě zdržel a zanedlouho potom královna porodila Caesarova potomka. Caesar se vrátil do Říma, kde byl po krátké době zavražděn. Kleopatra byla předvolána před soud, kde ale natolik okouzila Marka Antonia, Caesarova přítele, že ji doprovodil zpět do Alexandrie. Panovník se přestal starat o římské záležitosti a žil se svojí královnou. Po pár letech se zhroutilo spojenectví s Markusovým přítelem Oktaviánem, který vyhlásil Kleopatře a Markusovi válku, po úplné porážce na moři, se Markus vrátil zpět ke Kleopatře a jeho vojsko se vzdalo Oktaviánovi, který poté obklíčil milence v Egyptě. Oktavián silně toužil mít po boku Kleopatru, ale když ji našel, byla už mrtvá. Ušknutá od hada.

3 OD POČÁTKU NAŠEHO LETOPOČTU DO 18. STOLETÍ

3.1 Jidáš Iškariotský (? - 30 n. l.)

Říká se mu zrádce. Zrádce Ježíše Krista. Byl to jeden z dvanácti apoštolů. O jeho životě se nic neví, jen to, že zradil Ježíše a Ježíš dopředu věděl, že se to stane. Když došlo k té významné noci, o které se učíme ve škole, Ježíš se modlil. Poté došly zástupy ozbrojených lidí. Měli meče a hole. Zatkly Ježíše. Když se Jidáš dozvěděl, že Ježíše odsoudili, měl výčitky svědomí a deprese. Spěchal do chrámu, vrátit odměnu za svoji zradu, ale už bylo pozdě. Odhodil peníze na podlahu chrámu a spěchal za hranice města. Zoufalstvím ze svého činu se oběsil.

3.2 Lucius Anaeus Seneca (4 př. n. l. - 65 n. l.)

Byl to bohatý syn rétora a spisovatele, stoický filozof Seneca. Stal se učitelem a vychovatelem malého Nerona. Za jeho dlouhý život zažil různorodá období. V psaní se zabýval především etikou a zásadami spravedlivého života, napsal však i několik tragédií. Smysl života viděl v dosažení naprostého duševního klidu. Po roce 64 se Seneca ocitl v nenávisti. Později byl obviněn z účasti na spiknutí a byl vyzván k sebevraždě. S vlastní důstojností si filozof otevřel nožem žíly, poté vypil z číše jed, a aby své umírání uspíšil, lehl do nádrže s teplou vodou.

3.3 Klaudius Caesar Nero (37-68 n. l.)

Na trůn nastoupil jako sedmnáctiletý mladík. Měl slabost pro umění a hrdinství. Prvních pět let své vlády, kdy ho ovlivňoval jeho učitel Seneca, se mu vedlo vcelku dobře. Později v něm převládla obliba k diktatuře a vínu, které popíjel více než dost. Později jeho zájmy nabyly hrozivých rysů. Nechal zabít mnoho lidí nebo je vyzval k sebevraždě. Pár z nich byla jeho rodina či přátelé. Rozhazoval peníze, souložil s urozenými chlapci a vdanými ženami. Považoval se za převtěleného Boha Apollona. Postupem času odpor k jeho vládě vzrůstal. Senát ho prohlásil za veřejného nepřítele. Opustila ho armáda, služebnictvo a všichni jeho poddaní. V noci se probudil a zjistil, že je opuštěn. Dal se tedy také na útěk. Na jeho konci však čekala smrt. Slyšel dusot koňských kopyt a věděl, co ho čeká. Vzal do rukou dýku a vrazil si ji do hrdla.

3.4 Sv. Apolena (?-249 n. l.)

Byla označována jako *skvělá starší panna*. Zemřela při útoku pohanů proti křesťanům v Alexandrii. Pomatený dav bezvěrců ji nejdříve několikrát praštil do obličejové části a vyrazil jí všechny zuby. Potom pohané zapálili hranici a vydírali ji, pokud se Apolena nevzdá své víry v Krista. Apolena se však rozhodla podle svého a sama po krátké modlitbě vstoupila do vysokých plamenů, kde našla smrt.

3.5 Pier delle Vigne (13. století)

Po dlouhý čas svého života byl jeden z nevlivnějších mužů na palermském dvoře a básník. Byl také kancléřem císaře Fridricha II. Císař mu jeho velkou moc záviděl. Proto uvěřil pomluvám a nechal básníka zavřít do vězení. Tam Pier delle Vigne, který se cítil nespravedlivě potrestán za to, co neudělal, spáchal sebevraždu.

3.6 Jan Lucemburský (1296-1346)

Byl první český král po vymření Přemyslovců. Už jako čtrnáctiletý si vzal za manželku Elišku Přemyslovnu, která mu porodila 7 dětí. Po dlouhých sporech se šlechtou se rozhodl král si užívat, nechal vládu svým soupeřům a vyjel do světa, kde mohl, ukázal své rytířské dovednosti. V Čechách později dostal přezdívku *Král cizinec*, v Evropě zase *Poslední rytíř*. Do Čech se vracel jen málo, a to s velkým znechucením. Vždy se zdržel jen pár měsíců a na rok odjel pryč. Kolem roku 1322 se mu rozpadlo manželství s Eliškou Přemyslovnou kvůli dlouhotrvajícím neshodám. Poté získával krom úspěchů v bitvách i úspěchy u žen. Dlouholeté kariéra rytíře se na něm však tučně podepsala. Četná řada jizev a zranění, posledních 7 let byl slepý. Snažil se skrývat svou slepotu, ale nakonec to stejně neutajil. I přesto se vrhl do bitvy u Kresčaku, i když věděl, že je předem prohraná. Uprostřed bojiště si proklál oko i hrud' kopím. Přesto byla pro Českou zemi vláda Jana Lucemburského přínosná. Po 30 let vládl v českých zemích mír, rozšířil království o velké území, reprezentoval náš stát v Evropě a především zplodil syna, který si v pozdějších letech vysloužil přezdívku *Otec vlasti*.

3.7 Edward Kelley (1555-1596)

Byl alchymista císaře Rudolfa II. Dlouhá léta pracoval pro Viléma z Rožmberka v Třeboni. Císař předlouhou dobu pozoroval jeho kariéru a poté si ho povolal do královského dvora. Hvězda anglického alchymisty stoupá. Už dřív obdržel jako dar několik dvorů. A když císaři předvedl další úspěšné pokusy, měl ho v kapse. Byl jmenován císařským radou a povýšen do šlechtického stavu. Navíc mu Rudolf pomohl získat české občanství, což nebylo v té době vůbec lehké. Oženil se s anglickou emigrantkou a koupil dva domy. Potom přišel pád. Údajně způsobil souboj s královským úředníkem a poté ho prý zabil. Nejpravděpodobnější důvod bylo, že nesplnil alchymistické zázraky, jenž císaři slíboval. Po dlouhém mučení ve věznici v Křivoklátě si díky svým alchymistickým dovednostem namíchal jed, který ho po jeho vypití okamžitě usmrtil.

4 19.století

4.1 Heindrich von Kleist (1777-1811)

Byl německý básník a dramatik. Jeho život byl plný nezdarů a neúspěchů. Snažil se psát, nešlo mu to. Půl roku své myšlenky pozdržel ve vězení, kde byl obviněn ze špionáže. V Drážďanech založil knihkupectví a začal vydávat měsíčník *Phöbus*, v Praze začal realizovat vydávání vlasteneckého časopisu *Germania*, v Berlíně vydávání titulu *Berliner Abendblätter*, ale mizivý náklad, cenzura a nedostatek ohlasu vedlo k zastavení všeho, o co se pokusil. Zničený z neúspěchů zastřelil nejdříve svoji milenkou a pak sám na sebe vztáhl ruku.

4.2 Jan Jakub Ryba (1765-1815)

Byl český učitel, skladatel a tvůrce slavné České mše vánoční. Celé jeho mládí ho doprovázely hudební nástroje. Vedle hudby proslul Jan Jakub Ryba i svými pedagogickými schopnostmi. Svým žákům se snažil vštípit zásady hygieny. Byl nakloněn pokroku a jako první ve městě nechal své děti očkovat. Přesto byl ale neoblíbený. Rodiče žáků si znepřátelil tím, že po nich vyžadoval povinnou školní docházku. Město mu tak tak vyplácelo peníze. Ryba si stěžoval, a tak proti sobě popudil měšťany. Bohužel ani vydařené skladby mu nezlepšily jeho pověst. Ryba navíc měl těžkých souborů s osudem. Umíralo mu jedno dítě za druhým, sám měl jaterní chorobu. Roli v rozhodnutí odchodu ze života mohla hrát i obliba filozofa Seneky, který také ukončil svůj život sebevraždou. Po hádce se zámeckým drábem šel na okraj Brdských lesů, aby tam našel klid, který bohužel nenalezl. Do své oblíbené knihy od Seneky napsal dopis na rozloučenou a břitvou si prořízl průdušnici a krční tepnu.

4.3 Miroslav Tyrš (1832-1884)

Byl zakladatelem české tělovýchovy. Zezačátku si přivydělával jako cvičitel. Později nastoupil na místo vychovatele. Ve třiceti letech se stal náměstkem nově založeného tělesného spolu Sokol a jedním z hlavních organizátorů sportovního života v Čechách. Potřeba sportu a tělocviku byla u něj spojena s touhou po síle českého národa, který znovu bojoval za svoji svobodu. Miloval sporty. Založil plaveckou a veslařskou jednotu, uměl šermovat a zápasit, zajímal se o bruslení, jezdil na koni a chodil na dlouhé výlety. Díky vlastní sebekázni ze svého ochablého těla vybudoval tělo atleta. Ovšem necvičil jen muže, ale také ženy, od kterých měl nemálo obdivu. V té době zřejmě došlo k tomu, že se nakazil pohlavní chorobou. Poté z Tyrše vyzrála renesanční osobnost. Umělecký kritik a zakladatel české estetiky se účastnil výstavby Národního divadla. Na filozofické fakultě dostal místo na pozici architekta. Potom se ale objevily překážky. Když se rozhodl napsat knihu, dostal za úkol učit archeologii, o níž nic nevěděl. Jeho tělo ochablo. Dostal se do životní krize. Ocítl se na pokraji duševních sil. Kruté záchvaty doprovázené bolestmi chronické nemoci se vrátily a on se rozhodl odjet do Alp. Unavený bojovník se snažil najít rovnováhu, ale nevléčitelná choroba byla nad jeho síly. Rozhodl se skočit do horské říčky. Naposledy ukázal čistý štít Sokola a vrhl se dolů.

4.4 Rudolf Habsburský (1858-1889)

Byl korunním princem, který měl nastoupit na trůn po vládě svého otce, císaře Františka Josefa I. Už od mládí měl odlišné názory na politiku než jeho otec. Musel to ale skrývat. Měl oblibu v pití alkoholu a v ženách. V mládí měl svatbu s belgickou princeznou. Už když jel na námluvy, tak s ním jela jeho tehdejší milenka. Šťastné manželství to rozhodně nebylo. Po početí jednoho dítěte žil pár odděleně dokonce usiloval o rozvod. V sedmadvaceti letech Rudolf zjistil, že byl nakažen nevléčitelnou pohlavní chorobou, která se nazývá kapavka. Už v té době pomýšlel na sebevraždu. V roce 1888 se chtěl zastřelit se svojí milenkou, ale ona odmítla. O pár měsíců později se do něj zamilovala sedmnáctiletá baronesa Mary. Jejich příbuzní jim vztah zakazovali. Ale Rudolf vzdoroval a společně s Mary si slíbili společnou smrt. Utekli do loveckého zámečku a napsali dopisy na rozloučenou. Snubní prsten, který měla mladička Mary na prsteníčku nesl název „*V lásce spojeni až do smrti*“. Na společné posteli nejdříve zastřelí Mary, a pak sám na sebe namíří revolver.

4.5 Vincent van Gogh (1853-1890)

Byl to holandský malíř. V mládí se snažil šířit učení bible. Když se vrátil domů, přišel s novým rozhodnutím, že bude kreslit. Odstěhoval se do Paříže za svým bratrem Theem. Seznámil se s impresionisty a snažil se založit sdružení avantgardních malířů, ale neúspěšně. Poté propadl melancholii a prchl do jižní Francie. Společný život s dalším malířem, Gauguinem, vedl k neustálým rozbrojům. Vincentovo nervové vypětí se stupňovala tak, až jednou napadl přítele břitvou a potom si, když měl halucinace, uřízl levé ucho. Malíř strávil pár dní v bezvědomí, a když se jeho stav zlepšoval, přišel další záchvat. Malíř trpěl různými představami. Poté následoval pobyt v ústavu pro duševně choré. Ve chvílích klidu maloval, vracející se nervové záchvaty však vyčerpávaly jeho síly. Po pár měsících ho propustili. Zbývající tři měsíce života kreslil tak moc, až se jeho zdravotní stav stále zhoršoval. V dobách klidu maloval klidně i dva obrazy denně. Psal dopis bratrovi, avšak ho nedopsal, vzal malířské potřeby a běžel do polí. Musel ještě malovat. Vzal s sebou i revolver, kterým se v podvečer postřelil. Snažil se mířit na srdce, ale střelil níže. Ještě se dovedl domů. Bratr ho objevil v posteli. Vincent prosil o dýmku a celou noc ji kouřil. Nazítří umřel v bratrově náručí.

5 20.století

5.1 Jack London (1876-1916)

Narodil se jako nemanželský syn astrologa a narodil se do bída. Už jako malý kluk musel vydělávat. Pracoval jako kamelot, poslíček, zametač hostinců, rozvážeč ledu, pracovník v továrně apod. Také četl. Objevil romány, pro něj cestu do mocné fantazie, kam utíkal od tíživé reality. Pak nastal rok 1896 a na Aljašce bylo objeveno zlato. London patřil mezi první, kteří se tam vydali. Zlato sice nenašel, ale získal mnoho lidských příběhů. Začal pravidelně psát. Po chvíli se objevily první úspěchy. V roce 1909 napsal román *Martin Eden*, který patří mezi jeho nejlepší díla, která kdy napsal. Dostavila se sláva a mnoho peněz. London měl obrovské příjmy, ale ještě větší výdaje. Stal se nejlépe placeným, nejznámějším a nejoblíbenějším spisovatelem světa. Dosáhl toho, o čem se mu ani nesnilo. Přesto se cítil osamělý, a proto musel čím dál víc pít. Chtěl uniknout realitě, nepřemýšlet napřed, neplánovat, co bude dál. Uprostřed noci vyndal zápisník a začal počítat smrtící dávku jedu. Když ho ráno našel jeho sluha, ještě žil. Přivolání lékaři se mu pokusili aplikovat protijed, ale London to dobře vypočítal. Večer zavřel oči a už nikdy je neotevřel.

5.2 Parašutisté - Josef Bublík (1920-1942), Adolf Opálka (1915-1942), Jan Kubiš (1913-1942), Jozef Gabčík (1912-1942), Josef Valčík (1914-1942), Jaroslav Švarc (1914-1942), Jan Hrubý (1915-1942)

Tito mladíci byli realizátoři atentátu na Heydricha. Celou akci vymyslel Londýn se souhlasem původního domácího odboje. Na území protektorátu seskočilo v různých chvílích několik mužů, ale jen osm mužům se povedlo navázat kontakt se spojky. Na začátku května bylo v pražských bytech osm realizátorů atentátu. V té době došlo k dohodě o rezervním úkrytu nepříliš navštěvovaného pravoslavného kostela. Domácí odboj s provedením atentátu příliš nesouhlasil. Nastal den D, 27.května, a hlavním aktérům, Gabčíkovi, Valčíkovi a Kubišovi se podařilo atentát úspěšně provést. Heydrich zranění podlehl. Nastalo vyhlášení staného práva. Proběhlo několik poprav. Poslední den v květnu byli parašutisté přesunuti do krypty kostela. O jejich osudu rozhodoval svět venku, kde 10.června vykonali nacisti brutální pomstu, a to vypálení vesnice Lidice. O tři dny později slíbili nacisté odměnu tři miliony korun za nahlášení ukrytých mužů. Téhož dne je zdravil osmý člen jejich party, Karel Čurda, který šel na gestapo a vše tam prozradil. Ráno obklíčili kostel muži v uniformách SS. Všude stály kulometry, děla, slzné plyny a nakonec hasičská hadice, která vhněla oknem do krypty nekonečné proudy vody. Němci stříleli na kryptu až do posledního náboje. Pak našli sedm mrtvých těl. Radši spáchali sebevraždu než, aby se dobrovolně vzdali.

5.3 Adolf Hitler (1889-1945)

V mládí se mu nedařilo. Dvakrát se hlásil na malířskou akademii a nesupěl. Potom chtěl na architekturu, ale tam ho nepřijali, protože neměl maturitu. Vstoupil do NSDAP (= národně socialistická a dělnická strana) a brzy se stal jejím předsedou. Roku 1923 se snažil v Mnichově o puč a byl zavřen do vězení. Tam napsal knihu *Mein Kampf*, což znamená v českém jazyce *Můj boj*. O deset let později byl zvolen říšským kancléřem. Ovlivnil svobodu lidské vůle. Sliboval zaměstnanost v Německu, kde vládla nezaměstnanost a krize. Byla to avšak jen hra. Vše měl naplánované, dokonce i projevy. Získal absolutní moc v Německu, ale chtěl vládnout celému světu. Nepřemýšlel nad smrtí ostatních lidí. Na začátku války nechal zlikvidovat nevyléčitelně nemocné a za celou válku nechal vyvraždit šest miliónu Židů a miliony německých vojáků poslal na frontu bojovat za jejich smrt. Sám se smrti bál. Poslední rok svého života se schovával v budově říšského kancléřství. V duši se mu usadila hořkost. Žil v přesvědčení, že ho lidé milují, ale opak byl pravdou. Dne 29. dubna se v noci oženil se svojí milenkou Evou Braunovou. Potom následovala svatební snídaně. Odpoledne napsal závěť. K večeru se k němu dostavila zpráva, že vojákům v Berlíně dochází síly. Další den dopoledne poobědval s manželkou, stiskem ruky se rozloučil se svými blízkými a se svojí ženou odešel do obývacího pokoje. První umřela Eva, když vypila jed. Vůdce se posadil na pohovku, k ústům přiložil hlaveň pistole a vystřelil.

5.4 Jan Masaryk (1886-1948)

Byl to syn prvního československého prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka. Skoro celý svůj život žil v USA. V Československu se stal ministrem zahraničí. Po Gottwaldově ujistění, že demokracie je zachována, Jan Masaryk zůstal ve vládě. Pro komunisty byla jeho účast ve vládě prozatím výhodná, ale nemohli tušit, co má Masaryk v plánu. Mysleli si, že chce rozjet něco proti komunistům. Radši poslali komando, aby Masaryka usmrtili. Do dnešní doby nevíme, jak Jan Masaryk přesně zemřel. Je jen souboj názorů, jestli jej vyhodili komunisté z okna, anebo skočil sám. Budeme doufat v tu lepší teorii, a to, že vyskočil z vlastního rozhodnutí.

5.5 Konstantin Biebl (1898-1951)

Byl to český básník, který se narodil v rodině zubního lékaře. Měl těžké mládí. Nejdříve válečná maturita, odchod na frontu a potom ztráta otce, která předznamenala Biebelův osud. Jeho otec byl v depresi z vojenské šikany, po léčení chytil tyfus, a tak spáchal sebevraždu. Válečné zážitky z 1.světové války básníka těžce poznamenaly. Po válce začal studovat medicínu, vstoupil do kruhu literárních avantgard, s Wolkerem strávil celé prázdniny na Jadranu. Po Mnichovu utekl z Loun, protože byl na seznamu osob určených k zatčení. Po celá léta 2. světové války pobýval v garsonce bez možností publikovat cokoliv. Po válce vážně onemocněl. Při pobytu v nemocnici začal znova psát. Poslední rok svého života napsal sbírku *Bez obav*, která mu přinesla státní cenu. K vnitřnímu klidu měl daleko. Často míval deprese ze smrti a stres. Už nechtěl čekat, až na seznam zavržených přibude jeho jméno. Neměl sílu k odporu, nikomu a ničemu nevěřil. V posledních večerních chvílích otevřel okno a skočil ze třetího patra. Druhý den v nemocnici umřel.

5.6 Ernest Hemingway (1897-1961)

Byl americkým spisovatelem. Byl jedním z nejoblíbenějších a nejslavnějších spisovatelů 20.století, a představitelem *Ztracené generace*. Velká část jeho života byla veselá a snadná. V mládí se stal reportérem. Po 1. světové válce začal psát. Jeho první knihy začaly vycházet ve 20. letech a měly obrovský úspěch u čtenářů i kritiky. Celý svůj život psal a žil. Miloval býčí zápasy a lov zvěře. Párkrát navštívil Afriku, kde napsal dvě knihy. Po občanské válce ve Španělsku napsal bestseller *Komu zvoní hrana*, který měl velký úspěch. Největší úspěch ze všech knih měla novela *Stařec a moře*, která mu přinesla Nobelovu cenu. Po celý život měl úspěch. Ale poslední roky jeho života se vše začalo obracet. Začal propadat alkoholu, měl deprese, nedokázal napsat myšlenky na papír. Po čase ho začala opouštět paměť. Napsal knihu *Nebezpečné léto*, která mu přinesla tolik kritiky a neúspěchu, že to nemohl unést. Nedokázal psát a psaní bylo jeho vše. Celé noci nemohl spát, až jedno ráno vzal do ruky svou oblíbenou brokovnici a vystřelil na sebe.

5.7 Marilyn Monroe (1926-1962)

Vlastním jménem Norma Jane Bakerová. Vyrůstala v pěstounské rodině, ale i v sirotčinci. V šestnácti letech ji provdali za vojáka. Ten ale narukoval do války. Už tenkrát chtěla spáchat sebevraždu, ale nepovedlo se jí to, a tak se vzepřela osudu. Opustila manžela a stala se modelkou. Zezačátku se jí moc nedařilo. Přijala nabídku na nahé pózování pro pánský časopis, a tím prorazila. Najednou ji přijali pro natáčení hlavních role. Podruhé se vdala za baseballovou hvězdu. Změnila se v naivní, bezbrannou ženu, která působila především roztomile, svůdně, trošku i přihlouple. Především byla maximálně přitažlivá. Brzy získala spoustu slávy. Začala ale na všechno kašlat. Chodila pozdě na zkoušky, při natáčení dělala problémy, často nechodila vůbec do práce. Po čase už s ní nikdo nechtěl natáčet, a jelikož byla Marilyn i přes to všechno hodně citlivý člověk, tak ji to velice ranilo. Začala si pomáhat prášky. Později se znovu vdala, ale po čase se rozvedla, což ji pomalu ničilo. Měla problémy s alkoholem a prášky, na kterých byla závislá. Byla opět sama a už nechtěla bojovat. Připadala si jen loutkou. Muži chtěli místo duše její tělo. Většinou milovala nešťastně. Její poslední láskou byl Robert Kennedy, který ji po čase též opustil. Zlomená Marilyn už nedokázala překonat bolest své duše. Poslední večer se snažila dovolat Robertovi i své přítelkyni. Ani jeden to nezvedl. Už chtěla nalézt věčný klid, a tak vzala celou tubu Seconalu, upadla do komatu a už se neprobudila.

5.8 Bohumil Hrabal (1914-1997)

V mládí střídal zaměstnání. Po čase našel přátele a začal psát. Po úrazu hlavy si dal 5 let pauzu, za kterou se jeho šuplíky naplnily slovy. Začal stříhat, lepít své texty. Doslova přes noc se stal slavným. Jako první vyšly knihy *Perlička na dně* a *Pábitelé*. Následovaly další texty, hlavně *Ostře sledované vlaky*, která byly zfilmovány a dostaly Oskara. Dále vyšlo *Obsluhoval jsem anglického krále*, *Příliš hlučná samota* a *Něžný barbar*. Od 70. let byl opět vydáván. Spousta knih byla zfilmována. Po roce 1989 přestal být činným spisovatelem. Po smrti své ženy žil v chaosu a nepořádku. Byl hluboce osamělý. Pak přišla nemoc, která to dorazila. Věděl, že by skončil na vozíku. Už neměl pro co žít. Vše, co chtěl, už dokázal. V jeden překrásný večer se rozhodl nakrmit ptáčky z okna a rázem spadl dolů.

6 Závěr

Má práce mě velice bavila a jsem ráda, že jsem si vybrala toto téma. Dozvěděla jsem se něco víc o významných osobnostech celého světa, o kterých jsem toho dosud moc nevěděla a u některých jsem ani netušila, že měly tak vážné problémy, a že spáchali sebevraždu. Celkově mám ze své práce dobrý pocit, popsala jsem vše, co jsem chtěla. Dozvěděla jsem se něco o slavných lidech a můžu už dopředu říci, že hodlám tohle téma ještě důkladněji prozkoumat.

7 Fotografie

Obrázek 1 - Sebevražda ve vaně, fotograf: Lucie Kubáčková

Obrázek 2 - Sebevražda ve vaně, fotograf: Lucie Kubáčková

Prohlašuji, že na celé práci jsem pracovala samostatně a uvedla jsem použitou literaturu.

V Olomouci, červen 2015

podpis

Literatura a zdroje

knihy: Sebevraždy slavných

Libor Budinský, *Sebevraždy slavných*. Praha: Euromedia Group, 2003

článek z časopisu:

Flex Post. *Mladý svět*. Je bláznivější básník nebo prozaik?. Vydáno 1992, ročník časopisu: 1992, číslo časopisu: 58, str.11